

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Ivre Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De Præbendis. Consilium CCLXVII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98691)

& resignatarii, qui sub beneplacito Sedis Apostolicæ pacti sunt præcisè de quarta parte fructuum, non æstimationis; cum in dubio mens resignantis inspicere debeat, quia agit, & certat de damno vitando, cum resignatus ceterat de lucro captando: atque ita iudicatum esse in auditorio Rotæ Romanæ testatur Lud. Gomezius, d. quasi. 8. nu. 4. Et quando ita hominum mores sunt, ut plus tribuant mortuæ, quam viventis voci seu testimonio, & interdum mortuorum Doctorum suffragiis postponant etiam Iuris evidentes rationes, quales aliquot ad definitionem præsentis controversiæ superius nos adduxisse putamus, proferimus & indicamus D. Hieronymi Gigantis in materia pensionum versatissimi Interpretis quoddam responsum, seu consilium, resp. 26. incip. *Quam tibi*; in quo in simili, imò penè eadem causa reservatæ pensionis tertiarum parvis fructuum beneficii, cujus valor ad sexaginta ducatos de Camera expressus fuit, respondit tertiam partem fructuum, qui colligerentur ex ipso beneficio, non viginti ducatos, qui sunt tertia pars sexaginta Ducatorum deberi. Quod indicasse & ad illum remississe satis est: continet enim rationem contrariam seu dubitandi ac decidendi examinationem & discussionem: ita quod inde, & ex prædictis satis percipiatur Actoris plurimum interesse, asserere, & defendere obligationem in dictis Bullis ad quartam partem fructuum constitutam & restrictam, & minimè ad expressum valorem viginti quatuor Ducatorum; ideoque fieri posse, ut Actoris latius intersit, habere quartam partem fructuum, qui ex fertilitate annorum, & eorundem caritate longissimè excedere possent quartam partem viginti quatuor Ducatorum; & minimè quartam partem fructuum. De quo tamen excessu ex parte Rei nihil proponitur, tam quoad fructus, quam viginti quatuor ducatos, nec hic contra Actorem præsumi potest. * Nam alleganti excessum incumbit onus probandi, non ei, qui pro modo valoris & quantitatis stat, *Gigas de pension. q. 9. nu. 9.*

Et sic finem faciendo concludimus in potestate quidem Actoris esse, ut si velit, admittere possit solutionem 24 Ducatorum, non etiam si nolit tam sine causa, quam ex iusta causa; ideoque Reum condemnandum esse, ut quantum minus ex consensu, & velut necessaria conniventia Actoris in hac lite post consumptos per Reum ejusdem quartæ partis fructus consignavit, superaddat, quanto pluris esse comperietur, in eadem quarta parte fructuum pro annis, pro quibus in hac causa agitur: condemnando ob id Reum, qui huiusmodi quartam partem fructuum recepit, ut Actoris rationes & reliqua detractis solutis reddat, unà cum expensis huius litis.

De Prabendis.

SUMMARY.

Pensio super fructibus à quo peti possit.

1. Pensio solutio à quo exigi possit gravato non residente in beneficio.
2. Capitulum sede vacante conferre beneficia, uni ipsa dignitas conferre tenetur.

4. Arresto in rebus posito, an etiam persona ipse conveniatur.

CONSILIUM CCLXVII.

PER nominationem seu præsentationem Regiæ Catholicæ Majestatis vigore certi indulti Apostolici D. Hubertus de la Torre V. I. Doctor obtinuit Decanatum S. Odæ Rhodensis; in cujus adeptione consentiit in reservationem pensionis annuæ trecentorum florenorum Petro Armentiers personæ dictæ Regiæ Majestati gratæ & acceptæ: factâ desuper promissione in forma Cameralis obligationis de solvenda huiusmodi pensione, visâ nudâ signaturâ, quæ per Sedem Apostolicam dicto Petro concessa est. Cuius prædicti Decanatus conditio illa est, quod non residente Decano fructus pertineant ad Capitulum. Quæritur, à quo huiusmodi pensio quamdiu Decanus non residet, peti possit; an ab ipso Decano, an verò à Capitulo; & an arresto fructibus prædicti Decanatus imposito, simul etiam personali actione adversus dictum Decanum procedi possit?

Quam quæstionem paucis resolvendo dicimus, pensionem indubitatè deberi; nisi ex aliqua causa prædicta signaturâ de surreptione, aut obreptione, aut ex alia causa extrinsecus oppugnari, & subverti possit: de quo nihil proponitur. Eius autem petitio dirigi potest prius adversus ipsum Dominum Decanum consentientem ac promittentem, & Nisi esset De prabendis.

Nec quicquam facit, quod Decanus non residet: nam primum hoc illi ad culpam refertur; cum clerici sit in suo beneficio præsertim dignitatem aut curam animarum habentem residere, & *Quia nonnulli cum alijs De cler. non residenti. & non residenti ut minimè subtrahantur fructus, & penult. de cler. non resid.* sic ut, cum per eum sit, excusationem inde desumere non possit. Qui enim facit quod minus possit, pro eo habetur, ac si posset, *l. Qui potest facere de reg. iur. ut nec damnum sentire intelligitur, quod quis ex sua culpa sentit, l. Quod quis ex culpa de reg. iur. cum factum cuique suum, non adversario ejus, nocere debeat, l. Factum de reg. iur.* Itaque propter obligationem, quæ non tantum effectum realem habet quoad fructus, sed etiam personalis est, & promittenti, consentienti quæ cohæret, quamdiu beneficium habet, d. cap. Nisi esset, rectè conveniri poterit ipse Decanus, etiam si fructus non percipiat ex facto proprio, quod aliquo modo illi ad culpam refertur, & reprehensionem meretur, *Barthol. de sententia tract. de excommunicatione subsidio q. 34. nu. 3. Gigas de pens. q. 62. n. 9.*

Dubium quoque non est, quin eo nomine etiam Capitulum conveniri poterit; quia ita concepta sunt verba signaturæ seu reservationis Apostolicæ, quod fructus quoque dicti Decanatus censeantur obligati; ut communiter in reservatione pensionis Ecclesiasticæ fieri solet, per hæc verba, *super fructibus &c.* Ita ut non tantum ipsi consentienti, ac promittenti noceat huiusmodi reservatio, sed & futuro successor, qui non consentiit, etiam si illius mentio in genere non sit facta, *Lud. roman. consil. 388. Reddus dicta mensa*: quanto magis in proposito, ubi in signaturâ expressè cavetur, hæc pensio

nem ad successorem transcuram; siue sit successor in beneficio, etiam si per mille manus transiret beneficium, *Gigas de pens. d. q. 62. nu. 1.* siue successor in fructibus. Ita enim vacante beneficio is, ad quem vel pleno iure, vel iure administrationis tantum, pertinet dispositio fructuum beneficii, ob huiusmodi pensionem durate vacatione conveniri potest, *Gigas, d. q. 62. nu. 2.* Cum enim quacunque ex causa dignitatis aut beneficii administratio, etiam cum emolumento perceptionis fructuum devolvitur ad Capitulum, aut alium; eodem loco est Capitulum, seu devolutarius, quo ipse, ad quem beneficium pertinet, *c. Eam te De rescrip. 1.* ideoque vacante dignitate Capitulum conferre debet beneficia, quibus possessor dignitatis deberet, *Clem. 1. & ibi Zabarel. nu. 11. De supplen. negl. pralat. Rebuffus in tract. nominat. q. 8. nu. 11.* res enim transit cum suo onere, & qualitate, *l. Alienatio de contrah. emp. Lud. Roman. singul. 478.* * Unde etiam est, quod si lite inter duos super beneficio pendente, fructus sint sequestrati, sequester pensionis super illo reservata nomine a pensionario conveniri, & exigi possit, *Gigas de pens. q. 72.*

De quo hic nihil dubitandum est, ex quo dicta signatura expressam continet successorum in hac dignitate mentionem: quæ etiam omisâ, ut dictum est, Capitulum recte conveniretur, propter ipsam fructuum perceptionem; quia fructus pro hac pensione obligati & hypothecati sunt; ideoque propter perceptionem rei hypothecata, recte adversus Capitulum dirigitor actio, *Gigas de pens. q. 39. nu. 7.* ita ut stante hac reservatione non videam, quâ ratione Capitulum, quod ex accidenti loco sui Prælati venit ad fructuum perceptionem, solutionem pensionis subterfugere possit, etiam si cum consensu Capituli hæc reservatio facta non sit; quia sufficit consensus ejus, ad quem tunc pertinebat ipsa Decanalis dignitas, quo tempore Capitulum propinquum & considerabile interesse non habebat, & istud quod supervenit accidentarium tantum ac temporale sit; accidentariæ autem causæ semper prævaleat naturalis & ordinaria, *l. 3. & ibi Barr. de tutel. Sic quod, si Pensionarius omisso Capitulo Domini Decanum non residentem conveniret, per Decanum cogi posset ad huiusmodi solutionem vel soluti per ipsum restitutionem.*

De arresto hoc respondemus, quod iure quidem communi id non permittatur, ut inde incipiat lis, *l. 1. C. de prohib. sequest. per. consuetudine interim id passim recipitur: quod in proposito facilius admittendum videtur, propter ius reale in fructibus, ut dictum est. Sed an eo arresto facto D. Decanus quoque conveniri possit, iustiorum habet dubitationem; ob id, quod arrestum non sit solutio, & arrestum rei cum conventionione personæ obligatæ, tendant ad eundem finem exactionis, *Hippol. de Marfil. singul. 398.* Sed verius videtur, quod stante hoc arresto Decanus conveniri non possit; ob id, quod arrestum sit ipsius rei, an & unde debeatur. Ita ut quemadmodum deserta re, quæ obligata est, & ob quam quis in obligationem venit, obligatione liberatur, *Barr. & alij in l. 1. cum quo De aqua pluvia arcen. ita quoque per creditorem eadem occupatâ. Cum alioqui arresti,**

Consil. Wamef. Tom. I.

& capturæ, seu conventionis personæ remedia non semper concurrant, *Bald. cons. 285. Quia non est opus vol. 1.*

De Præbendis.

SUMMARIUM.

Pensio an alteri tertio constitui possit.

1. Pensio reservari potest tertio.
2. Promissa pensione tertio ad stipulationem alterius, an tertius actionem habeat.
3. Alteri facta stipulatio sub iuramento valet, & quomodo.
4. Promissio conditionalis actionem statim non tribuit.
5. Frater fratri stipulando non acquirit.
6. Pensio per contractum matrimonij extinguitur.
7. Denunciationis evangelicæ usus.

CONSILIUM CCLXVIII.

DIFFICULTATEM habet quæstio, quæ ex proposito facta pro parte D. Ioannis le Cocq exoritur. † Nam licet dubium non sit, quin possit per Papam tertio alicui, qui inter compermutantes non est, in gratiam alterutrius compermutantium super uno ex compermutantis beneficijs pensio reservari propter S. D. Papæ in & super beneficijs latissimam, amplissimamque potestatem, *Clem. 1. in fine Ne lite pend. c. 2. De præben. lib. 6. Gigas cons. 38. Scripsisti nu. 7.* * nulla tamen competere potest huic tertio actio adversus compermutantem ac promittentem consensum in reservationem pensionis in favorem tertij; quia promissio tertio, qui absens erat, facta non est, sed compermutanti, nemine nomine absentis specialiter stipulante. Repugnat etenim juris regula, quod nemo alteri utiliter stipuletur, *§. alteri Inst. De inutil. stipulat. nemoque ex alterius stipulatione agat, l. Solvendo de neg. gest. l. Vt frui si usus. per. Neque ad rem facit, quod Magister Petrus le Comte sub iuramento promiserit exsolvere dicto D. Ioanni conventam pensionem: * nam etsi communiter tradatur interposito iuramento utiliter quemque alteri stipulari posse, *Gloss. in c. Quoties 1. q. 7. Doct. in l. Stipulatio ista §. alteri De verb. oblig. Alciat. in c. Cum contingat nu. 112. De iur. etar. id tamen tantum referendum videtur ad hoc, ut detur ipsi stipulanti ad compellendum, non tertio ad exigendum actio. Et præterea iuramentum non est hic appositum promissioni de consentiendo in reservationem, decujus executione, & implemento hic agitur; † sed de facienda solutione pensionis, cum per nodam signaturam reservata erit, quod nondum factum est: ita ut ex hac conditionalis promissione nondum purificatâ conditione agi nequeat, *l. Cum centum De adimen. leg. l. Si quis fundum in fin. De contrah. emp.***

Neque ad rem facit, quod Domino Petro le Cocq fratri Domini Ioannis facta sit hæc promissio, ac per patrem utriusque contractui subscriptum: † nam nec frater fratri stipulando acquirit, etiam si inter eos verteretur interesse affectionis, *Gloss. in l. Fideiussorij De pact. Zas. in d. §. alteri nu. 11.* & si quod fortè fuit Magistri Petri interesse, propter dimissionem pinguioris beneficii, id planè resolutum fuit per subsequens illius matrimonium, ante expeditionem reservationis inter-

Y y 4

veniens;